מסכת קידושין

ששה סדרי משנה

geulaquiz.com

פרק א

א הָאִשָּׁה נִקְנֵית בְּשָׁלֹשׁ דְּרָכִים, וְקוֹנָה אֶת עַצְמָהּ בִּשְׁתֵּי דְרָכִים. נִקְנֵית בְּכֶסֶף, בִּשְׁטָר, וּבְבִיאָה. בְּכֶסֶף, בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים, בְּדִינָר וּבְשָׁוֶה דִינָר. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים, בִּפְרוּטָה וּבְשָׁוֶה פְּרוּטָה. וְכַמָּה הִיא פְּרוּטָה, אֶחָד מִשְּׁמֹנָה בָּאִסָּר הָאִיטַלְקִי. וְקוֹנָה אֶת עַצְמָהּ בְּגֵט וּבְמִיתַת הַבַּעַל. הַיְבָמָה נִקְנֵית בְּבִיאָה. וְקוֹנָה אֶת עַצְמָהּ בַּחֲלִיצָה וּבְמִיתַת הַיָּבָם:

ב עֶבֶד עִבְרִי נִקְנֶה בְּכֶסֶף וּבְשָׁטָר, וְקוֹנֶה אֶת עַצְמוֹ בַּשָּׁנִים וּבַיּוֹבֵל וּבִגְרִעוֹן כֶּסֶף. יִתֵּרָה עָלָיו אָמָה הָעִבְרִיָּה, שֶׁקוֹנָה אֶת עַצְמָהּ בְּסִימָנִין. הַנִּרְצָע נִקְנֶה בִּרְצִיעָה, וְקוֹנֶה אֶת עַצְמוֹ בַּיּוֹבֵל וּבְמִיתַת הָאָדוֹן:

ג עֶבֶד כְּנַעֲנִי נִקְנֶה בְּכֶסֶף וּבִשְׁטָר וּבַחֲזָקָה, וְקוֹנֶה אֶת עַצְמוֹ בְּכֶסֶף עַל יְדֵי אֲחֵרִים, וּבִשְׁטָר עַל יְדֵי עַצְמוֹ, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים, בְּכֶסֶף עַל יְדֵי עַצְמוֹ וּבִשְׁטָר עַל יְדֵי אֲחֵרִים, וּבִלְבַד שֶׁיִּהֵא הַכֶּסֶף מִשֶּׁל אֲחֵרִים:

ד בְּהֵמָה גַּסָּה נִקְנֵית בִּמְסִירָה, וְהַדַּקָּה בְּהַגְבָּהָה, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים, בְּהֵמָה דַקָּה נִקְנֵית בִּמְשִׁיכָה:

ה נְכָסִים שֶׁיֵּשׁ לָהֶם אַחֲרָיוּת נִקְנִין בְּכֶסֶף וּבִשְׁטָר וּבַחֲזָקָה. וְשֶׁאֵין לָהֶם אַחֲרָיוּת, אֵין נִקְנִין אֶלָּא בִּמְשִׁיכָה. נְכָסִים שֶׁאֵין לָהֶם אַחֲרָיוּת, נִקְנִין עִם נְכָסִים שֶׁיֵּשׁ לָהֶם אַחֲרָיוּת, בְּכֶסֶף וּבִשְׁטָר וּבַחֲזָקָה. וְזוֹקְקִין נְכָסִים שֶׁאֵין לָהֶם אַחֲרָיוּת אֶת הַנְּכָסִים שֶׁיֵּשׁ לָהֶם אַחֲרָיוּת לִשְׁבַע עֲלֵיהֶן:

ו כָּל הַנַּעֲשֶׂה דָמִים בְּאַחֵר, כֵּיוָן שֶׁזָּכָה זֶה, נִתְחַיֵּב זֶה בַּחֲלִיפָיו. כֵּיצַד. הֶחֱלִיף שׁוֹר בְּפָרָה אוֹ חֲמוֹר בְּשׁוֹר, כֵּיוָן שֶׁזָּכָה זֶה, נִתְחַיֵּב זֶה בַּחֲלִיפָיו. רְשׁוּת הַגָּבוֹהַּ, בְּכֶסֶף, וּרְשׁוּת הַהֶדְיוֹט, בַּחֲזָקָה. אֲמִירָתוֹ לַגָּבוֹהַּ, כִּמְסִירָתוֹ לַהֶדְיוֹט:

ז כָּל מִצְוֹת הַבֵּן עַל הָאָב, אֲנָשִׁים חַיָּבִין וְנָשִׁים פְּטוּרוֹת. וְכָל מִצְוֹת הָאָב עַל הַבֵּן, אֶחָד אֲנָשִׁים וְאֶחָד נָשִׁים חַיָּבִין. וְכָל מִצְוַת עֲשֵׂה שֶׁהַזְּמַן גְּרָמָהּ, אֲנָשִׁים חַיָּבִין וְנָשִׁים פְּטוּרוֹת. וְכָל מִצְוַת עֲשֵׂה שֶׁלֹּא הַזְּמַן גְּרָמָהּ, אֶחָד אֲנָשִׁים וְאֶחָד נָשִׁים חַיָּבִין. וְכָל מִצְוַת לֹא תַעֲשֶׂה, בֵּין שֶׁהַזְּמַן גְּרָמָהּ בֵּין שֶׁלֹּא הַזְּמַן גְּרָמָהּ, אֶחָד אֲנָשִׁים וְאֶחָד נָשִׁים חַיָּבִין, חוּץ מִבַּל תַּשְׁחִית וּבַל תַּקִּיף וּבַל תִּטַּמֵּא לְמֵתִים:

ח הַסַּמְיכוֹת, וְהַתְּנוּפוֹת, וְהַהַגָּשׁוֹת, וְהַקְּמִיצוֹת, וְהַהַקְטָרוֹת, וְהַמְּלִיקוֹת, וְהַהַזָּאוֹת, וְהַקַּבָּלוֹת, נוֹהֲגִין בַּאֲנָשִׁים וְלֹא בְנָשִׁים, חוּץ מִמִּנְחַת סוֹטָה וּנְזִירָה, שֶׁהֵן מְנִיפוֹת:

ט כָּל מִצְוָה שֶׁהִיא תְלוּיָה בָּאָרֶץ אֵינָהּ נוֹהֶגֶת אֶלָּא בָאָרֶץ. וְשֶׁאֵינָהּ תְּלוּיָה בָּאָרֶץ נוֹהֶגֶת בֵּין בָּאָרֶץ בֵּין בְּחוּצָה לָאָרֶץ, חוּץ מִן הָעָרְלָה וְכִלְאַיִם. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, אַף מִן הֶחָדָשׁ:

י כָּל הָעוֹשֶׂה מִצְוָה אַחַת, מִטִּיבִין לוֹ וּמַאֲרִיכִין לוֹ יָמָיו וְנוֹחֵל אֶת הָאָרֶץ. וְכָל שֶׁאֵינוֹ עוֹשֶׂה מִצְוָה אַחַת, אֵין מְטִיבִין לוֹ וְאֵין מַאֲרִיכִין לוֹ יָמָיו וְאֵינוֹ נוֹחֵל אֶת הָאָרֶץ. כָּל שֶׁיִּשְׁנוֹ בַּמִּקְרָא וּבַמִּשְׁנָה וּבְדֶרֶךְ אֶרֶץ, לֹא בִּמְהֵרָה הוּא חוֹטֵא, שֶׁנֶּאֱמַר (קהלת ד) וְהַחוּט הַמְשֻׁלָּשׁ לֹא בִמְהֵרָה יִנָּתֵק. וְכָל שֶׁאֵינוֹ לֹא בַמִּקְרָא וְלֹא בַמִּשְׁנָה וְלֹא בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ, אֵינוֹ מִן הַיִּשּׁוּב:

פרק ב

א הָאִישׁ מְקַדֵּשׁ בּוֹ וּבִשְׁלוּחוֹ. הָאִשָּׁה מִתְקַדֶּשֶׁת בָּהּ וּבִשְׁלוּחָהּ. הָאִישׁ מְקַדֵּשׁ אֶת בִּתּוֹ כְּשֶׁהִיא נַעֲרָה, בּוֹ וּבִשְׁלוּחוֹ. הָאוֹמֵר לְאִשָּׁה, הִתְקַדְּשִׁי לִי בְתַמָּרָה זוֹ, הִתְקַדְּשִׁי לִי בְזוֹ, אִם יֵשׁ בְּאַחַת מֵהֶן שָׁוֶה פְּרוּטָה, מְקֻדֶּשֶׁת. וְאִם לָאו, אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת. בְּזוֹ וּבְזוֹ, אִם יֵשׁ שָׁוֶה פְּרוּטָה בְּכֻלָּן, מְקֻדֶּשֶׁת. וְאִם לָאו, אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת. הָיְתָה אוֹכֶלֶת רִאשׁוֹנָה רִאשׁוֹנָה, אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת, עַד שֶׁיְּהֵא בְּאַחַת מֵהֶן שָׁוֶה פְּרוּטָה:

ב הִתְקַדְּשִׁי לִי בְכוֹס זֶה שֶׁל יַיִן, וְנִמְצָא שֶׁל דְּבָשׁ. שֶׁל דְּבָשׁ, וְנִמְצָא שֶׁל יַיִן. בִּדִינָר זֶה שֶׁל כֶּסֶף, וְנִמְצָא שֶׁל זָהָב. שֶׁל זָהָב, וְנִמְצָא שֶׁל כֶּסֶף. עַל מְנָת שֶׁאֲנִי עָשִׁיר, וְנִמְצָא עָנִי. עָנִי, וְנִמְצָא עָשִׁיר, אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר, אִם הִטְעָה לְשַׁבֵּחַ, מְקֻדֶּשֶׁת:

ג עַל מְנָת שֶׁאֲנִי כֹהֵן, וְנִמְצָא לֵוִי. לֵוִי, וְנִמְצָא כֹהֵן. נָתִין, וְנִמְצָא מַמְזֵר. מַמְזֵר, וְנִמְצָא נָתִין. בֶּן עִיר, וְנִמְצָא בֶּן כְּרָךְ. בֶּן כְּרָךְ, וְנִמְצָא בֶּן עִיר. עַל מְנָת שֶׁבִּיתִי קָרוֹב לַמָּקוֹם, וְנִמְצָא רָחוֹק. רָחוֹק, וְנִמְצָא קָרוֹב. עַל מְנָת שֶׁיֵּשׁ לִי בַת אוֹ שִׁפְחָה גַּדֶלֶת, וְאֵין לוֹ. אוֹ עַל מְנָת שֶׁאֵין לִי, וְיֵשׁ לוֹ. עַל מְנָת שֶׁאֵין לִי בָּנִים, וְיֵשׁ לוֹ. אוֹ עַל מְנָת שֶׁיֵּשׁ לִי, וְאֵין לוֹ. וּבְכֻלָּם, אַף עַל פִּי שֶׁאָמְרָה, בִּלְבַד הָיָה לְהִתְקַדֵּשׁ לוֹ, אַף עַל פִּי כֵן, אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת. וְכֵן הִיא שֶׁהִטְעָתוּ:

ד הָאוֹמֵר לִשְׁלוּחוֹ, צֵא וְקַדֵּשׁ לִי אִשָּׁה פְּלוֹנִית בְּמָקוֹם פְּלוֹנִי, וְהָלַךְ וְקִדְּשָׁהּ בְּמָקוֹם אַחֵר, אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת. חֵרֵי הִיא בְּמָקוֹם פְּלוֹנִי, וְקִדְּשָׁהּ בְּמָקוֹם אַחֵר, חֵרֵי זוֹ מְקֻדֶּשֶׁת:

ה הַמְקַדֵּשׁ אֶת הָאִשָּׁה עַל מְנָת שֶׁאֵין עָלֶיהָ נְדָרִים וְנִמְצְאוּ עָלֶיהָ נְדָרִים, אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת. כְּנָסָהּ סְתָם וְנִמְצְאוּ עָלֶיהָ נְדָרִים, תֵּצֵא שֶׁלֹּא בִכְתֻבָּה. עַל מְנָת שֶׁאֵין עָלֶיהָ מוּמִין וְנִמְצְאוּ בָהּ מוּמִין, אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת. כְּנָסָהּ סְתָם וְנִמְצְאוּ בָהּ מוּמִין, תֵּצֵא שֶׁלֹּא בִכְתֻבָּה. כָּל הַמּוּמִין הַפּוֹסְלִים בַּכֹּהֲנִים, פּוֹסְלִים בַּנָּשִׁים:

ו הַמְקַדֵּשׁ שְׁתֵּי נָשִׁים בְּשָׁוֶה פְּרוּטָה, אוֹ אִשָּׁה אַחַת בִּשְׁתֵּי חֲתִיכוֹת מִשָּׁוֶה פְּרוּטָה, אַף עַל פִּי שֶׁשָּׁלַח סִבְלוֹנוֹת לְאַחַר מִכָּאן, אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת, שֶׁמֻּחְזֶקֶת קְדוּשִׁין הָרִאשׁוֹנִים שָׁלַח. וְכֵן קָטָן שֶׁקִּדֵּשׁ:

ז הַמְקַדֵּשׁ אִשָּׁה וּבִתָּהּ אוֹ אִשָּׁה וַאֲחוֹתָהּ, כְּאַחַת, אֵינָן מְקֻדָּשׁוֹת. וּמַעֲשֶׂה בְּחָמֵשׁ נָשִׁים וּבָהֶן שְׁתֵּי אֲחָיוֹת, וְלִקֵּט אֶחָד כַּלְכָּלָה שֶׁל תְּאֵנִים, וְשֶׁלָּהֶם הָיְתָה וְשֶׁל שְׁבִיעִית הָיְתָה, וְאָמַר חֵרֵי כֻּלְּכֶם מְקֻדָּשׁוֹת לִי בְּכַלְכָּלָה זוֹ, וְקִבְּלָה אַחַת מֵהֶן עַל יְדֵי כֻלָּן, וְאָמְרוּ חֲכָמִים, אֵין הָאֲחָיוֹת מְקֻדָּשׁוֹת:

ח הַמְקַדֵּשׁ בְּחֶלְקוֹ, בֵּין קָדְשֵׁי קָדָשִׁים בֵּין קָדָשִׁים קַלִּים, אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת. בְּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי, בֵּין שׁוֹגֵג בֵּין מֵזִיד, לֹא קִדֵּשׁ, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, בְּשׁוֹגֵג לֹא קִדֵּשׁ, בְּמֵזִיד קִדֵּשׁ. וּבְהֶקְדֵּשׁ, בְּמֵזִיד קִדֵּשׁ וּבְשׁוֹגֵג לֹא קִדֵּשׁ, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, בְּשׁוֹגֵג קִדֵּשׁ, בְּמֵזִיד לֹא קִדֵּשׁ:

ט הַמְקַדֵּשׁ בְּעָרְלָה, בְּכִלְאֵי הַכֶּרֶם, בְּשׁוֹר הַנִּסְקָל, וּבְעֶגְלָה עֲרוּפָה, בְּצִפָּרֵי מְצֹרָע, וּבִשְׁעַר נָזִיר, וּפֶטֶר חֲמוֹר, וּבָשָׂר בְּחָלָב, וְחַלִּין שֶׁנִּשְׁחֲטוּ בָעֲזָרָה, אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת. מְכָרָן וְקִדֵּשׁ בִּדְמֵיהֶן, מְקֻדֶּשֶׁת:

י הַמְקַדֵּשׁ בִּתְרוּמוֹת וּבְמַעֲשְׂרוֹת וּבְמַתָּנוֹת וּבְמֵי חַטָּאת וּבְאֵפֶר חַטָּאת, חֵרֵי זוֹ מְקֻדֶּשֶׁת, וַאֲפִלּוּ יִשְׂרְאֵל:

פרק ג

א הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ, צֵא וְקַדֵּשׁ לִי אִשָּׁה פְּלוֹנִית וְהָלַךְ וְקִדְּשָׁהּ לְעַצְמוֹ, מְקֻדֶּשֶׁת. וְכֵן הָאוֹמֵר לְאִשָּׁה, חֵרֵי אַתְּ מְקֻדֶּשֶׁת לִי לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם, וּבָא אַחֵר וְקִדְּשָׁהּ בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם, מְקֻדֶּשֶׁת לַשֵּׁנִי. בַּת יִשְׂרְאֵל לְכֹהֵן, תֹּאכַל בַּתְּרוּמָה. מֵעָכְשָׁיו וּלְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם, וּבָא אַחֵר וְקִדְּשָׁהּ בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם, מְקֻדֶּשֶׁת וְאֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת. בַּת יִשְׂרְאֵל לְכֹהֵן אוֹ בַת כֹּהֵן לְיִשְׂרְאֵל, לֹא תֹאכַל בַּתְּרוּמָה:

ב הָאוֹמֵר לְאִשָּׁה, חֵרֵי אַתְּ מְקֻדֶּשֶׁת לִי עַל מְנָת שֶׁאֶתֵּן לָךְ מָאתַיִם זוּז, חֵרֵי זוֹ מְקֻדֶּשֶׁת וְהוּא יִתֵּן. עַל מְנָת שֶׁאֶתֵּן לָךְ מִכָּאן וְעַד שְׁלֹשִׁים יוֹם, נָתַן לָהּ בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים, מְקֻדֶּשֶׁת. וְאִם לָאו, אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת. עַל מְנָת שֶׁיֵּשׁ לִי מָאתַיִם זוּז, חֵרֵי זוֹ מְקֻדֶּשֶׁת וְיֵשׁ לוֹ. עַל מְנָת שֶׁאַרְאֶךָּ מָאתַיִם זוּז, חֵרֵי זוֹ מְקֻדֶּשֶׁת וְיַרְאֶה לָהּ. וְאִם הֶרְאָהּ עַל הַשֻּׁלְחָן, אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת:

ג עַל מְנָת שֶׁיֵּשׁ לִי בֵּית כּוֹר עָפָר, חֵרֵי זוֹ מְקֻדֶּשֶׁת וְיֵשׁ לוֹ. עַל מְנָת שֶׁיֵּשׁ לִי בְּמָקוֹם פְּלוֹנִי, אִם יֵשׁ לוֹ בְּאוֹתוֹ מָקוֹם, מְקֻדֶּשֶׁת. וְאִם לָאו, אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת. עַל מְנָת שֶׁאַרְאֶךָּ בֵּית כּוֹר עָפָר, חֵרֵי זוֹ מְקֻדֶּשֶׁת וְיַרְאֶנָּה. וְאִם הֶרְאָהּ בַּבְּקָעָה, אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת:

ד רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר, כָּל תְּנַאי שֶׁאֵינוֹ כְתְנַאי בְּנֵי גָד וּבְנֵי רְאוּבֵן, אֵינוֹ תְנַאי, שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר לב), וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲלֵהֶם אִם יַעַבְרוּ בְנֵי גָד וּבְנֵי רְאוּבֵן, וּכְתִיב, וְאִם לֹא יַעַבְרוּ חֲלוּצִים. רַבִּי חֲנִינָא בֶן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר, צָרִיךְ הָיָה הַדָּבָר לְאָמְרוֹ, שֶׁאִלְמָלֵא כֵן, יֵשׁ בְּמַשְׁמַע שֶׁאֲפִלּוּ בְּאֶרֶץ כְּנַעַן לֹא יִנָּחֲלוּ:

ה הַמְקַדֵּשׁ אֶת הָאִשָּׁה וְאָמַר, כְּסָבוּר הָיִיתִי שֶׁהִיא כֹּהֶנֶת וַחֵרֵי הִיא לְוִיָּה, לְוִיָּה וַחֵרֵי הִיא כֹּהֶנֶת, עֲנִיָּה וַחֵרֵי הִיא עֲשִׁירָה, עֲשִׁירָה וַחֵרֵי הִיא עֲנִיָּה, חֵרֵי זוֹ מְקֻדֶּשֶׁת, מִפְּנֵי שֶׁלֹּא הִטְעָתוּ. הָאוֹמֵר לְאִשָּׁה, חֵרֵי אַתְּ מְקֻדֶּשֶׁת לִי לְאַחַר שֶׁאֶתְגַּיֵּר אוֹ לְאַחַר שֶׁאֶשְׁתַּחְרֵר, לְאַחַר שֶׁתִּשְׁתַּחְרְרִי, לְאַחַר שָׁעָמוּת בַּעֲלֵךְ אוֹ לְאַחַר שֶׁתָּמוּת אֲחוֹתֵךְ, לְאַחַר שֶׁיֵּחָלֵץ לָךְ יְבָמִךְ, אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת. וְכֵן הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ, אִם יָלְדָה אִשְׁתְּךָ נְקֵבָה חֵרֵי הִיא מְקֻדֶּשֶׁת לִי, אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת. אִם הָיְתָה אֵשֶׁת חֲבֵרוֹ מְעֻבֶּרֶת וְהִפֵּר דִּבְרָיו קַיָּמִין, וְאִם יָלְדָה נְקֵבָה, מְקֻדֶּשֶׁת:

ו הָאוֹמֵר לְאִשָּׁה חֵרֵי אַתְּ מְקֻדֶּשֶׁת לִי עַל מְנָת שֶׁאֲדַבֵּר עָלַיִךְ לַשֶּׁלְטוֹן וְאֶעֱשֶׂה עִמָּךְ כְּפוּעַל, דִּבֵּר עָלֶיהָ לַשֶּׁלְטוֹן וְעָשָׂה עִמָּהּ כְּפוּעַל, מְקֻדֶּשֶׁת. וְאִם לָאו, אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת. עַל מְנָת שֶׁיִּרְצֶה אַבָּא, רָצָה הָאָב, מְקֻדֶּשֶׁת. וְאִם לָאו אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת. מֵת הָאָב, חֵרֵי זוֹ מְקֻדֶּשֶׁת. מֵת הַבֵּן, מְלַמְּדִין הָאָב לוֹמַר שֶׁאֵינוֹ רוֹצֶה:

ז קִדַּשְׁתִּי אֶת בִּתִּי וְאֵינִי יוֹדֵעַ לְמִי קִדַּשְׁתִּיהָ, וּבָא אֶחָד וְאָמַר אֲנִי קִדַּשְׁתִּיהָ, נֶאֱמָן. זֶה אָמַר אֲנִי קִדַּשְׁתִּיהָ וְזֶה אָמַר אֲנִי קִדַּשְׁתִּיהָ, שְׁנֵיהֶם נוֹתְנִים גֵּט. וְאִם רָצוּ, אֶחָד נוֹתֵן גֵּט וְאֶחָד כּוֹנֵס:

ח קִדַּשְׁתִּי אֶת בִּתִּי, קִדַּשְׁתִּיהָ כְּשֶׁהִיא קְטַנָּה, וַהֲרֵי הִיא קְטַנָּה, נֶאֱמָן. קִדַּשְׁתִּיהָ וְגֵרַשְׁתִּיהָ כְּשֶׁהִיא קְטַנָּה, וַהֲרֵי הִיא גְּדוֹלָה, אֵינוֹ נֶאֱמָן. נִשְׁבֵּית וּפְדִיתִיהָ, בֵּין שֶׁהִיא קְטַנָּה בֵּין שֶׁהִיא גְּדוֹלָה, אֵינוֹ נֶאֱמָן. מִי שֶׁאָמַר בִּשְׁעַת מִיתָתוֹ, יֶשׁ לִי בָּנִים, נֶאֱמָן. יֶשׁ לִי אַחִים, אֵינוֹ נֶאֱמָן. הַמְקַדֵּשׁ אֶת בִּתּוֹ סְתָם, אֵין הַבּוֹגְרוֹת בִּכְלָל:

ט מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ שְׁתֵּי כִתֵּי בָּנוֹת מִשְּׁתֵּי נָשִׁים, וְאָמַר קִדַּשְׁתִּי אֶת בִּתִּי הַגְּדוֹלָה וְאֵינִי יוֹדֵעַ אִם גְּדוֹלָה שֶׁבַּגְּדוֹלוֹת אוֹ גְּדוֹלָה שֶׁבַּקְּטַנּוֹת, אוֹ קְטַנָּה שֶׁבַּגְּדוֹלוֹת שֶׁהִיא גְּדוֹלָה מִן הַגְּדוֹלָה שֶׁבַּקְּטַנּוֹת, כֻּלָּן אֲסוּרוֹת, חוּץ מִן הַקְּטַנָּה שֶׁבַּקְּטַנּוֹת, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר, כֻּלָּן מֻתָּרוֹת, חוּץ מִן הַגְּדוֹלָה שֶׁבַּגְּדוֹלוֹת. קִדַּשְׁתִּי אֶת בִּתִּי הַקְּטַנָּה וְאֵינִי יוֹדֵעַ אִם קְטַנָּה שֶׁבַּקְּטַנּוֹת אוֹ קְטַנָּה שֶׁבַּגְּדוֹלוֹת, אוֹ גְּדוֹלָה שֶׁבַּקְּטַנּוֹת שֶׁהִיא קְטַנָּה מִן הַקְּטַנּוֹת שֶׁבַּגְּדוֹלוֹת, כֻּלָּן אֲסוּרוֹת, חוּץ מִן הַגְּדוֹלָה שֶׁבַּגְּדוֹלוֹת, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר, כֻּלָּן מֻתָּרוֹת, חוּץ מִן הַקְּטַנָּה שֶׁבַּקְּטַנּוֹת:

י הָאוֹמֵר לְאִשָּׁה, קִדַּשְׁתִּיךְ, וְהִיא אוֹמֶרֶת לֹא קִדַּשְׁתָּנִי, הוּא אָסוּר בְּקָרוֹבוֹתֶיהָ, וְהִיא מֻתֶּרֶת בְּקָרוֹבָיו. הִיא אוֹמֶרֶת קִדַּשְׁתָּנִי וְהוּא אוֹמֵר לֹא קִדַּשְׁתִּיךְ, הוּא מֻתָּר בְּקָרוֹבוֹתֶיהָ, וְהִיא אֲסוּרָה בְּקָרוֹבָיו. קִדַּשְׁתִּיךְ, וְהִיא אוֹמֶרֶת לֹא קִדַּשְׁתָּ אֶלָּא בִתִּי, הוּא אָסוּר בִּקְרוֹבוֹת גְּדוֹלָה, וּגְדוֹלָה מֻתֶּרֶת בִּקְרוֹבָיו. הוּא מֻתָּר בִּקְרוֹבוֹת קְטַנָּה, וּקְטַנָּה מֻתֶּרֶת בִּקְרוֹבָיו:

יא קִדַּשְׁתִּי אֶת בִּתְּךָ, וְהִיא אוֹמֶרֶת לֹא קִדַּשְׁתָּ אֶלָּא אוֹתִי, הוּא אָסוּר בִּקְרוֹבוֹת קְטַנָּה, וּקְטַנָּה מֻתֶּרֶת בִּקְרוֹבָיו, הוּא מֻתָּר בִּקְרוֹבוֹת גְּדוֹלָה, וּגְדוֹלָה אֲסוּרָה בִּקְרוֹבָיו:

יב כָּל מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ קִדּוּשִׁין וְאֵין עֲבֵרָה, הַוָּלָד הוֹלֵךְ אַחַר הַזָּכָר. וְאֵיזֶה, זוֹ כֹּהֶנֶת, לְוִיָּה וְיִשְׂרְאֵלִית שֶׁנִּשְׁאוּ לְכֹהֵן וּלְלֵוִי וּלְיִשְׂרְאֵל. וְכָל מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ קִדּוּשִׁין וְיֵשׁ עֲבֵרָה, הַוָּלָד הוֹלֵךְ אַחַר הַפָּגוּם. וְאֵיזוֹ, זוֹ אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל, גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה לְכֹהֵן הֶדְיוֹט, מַמְזֶרֶת וּנְתִינָה לְיִשְׂרְאֵל, בַּת יִשְׂרְאֵל לְמַמְזֵר וּלְנָתִין. וְכָל מִי שֶׁאֵין לָהּ עָלָיו קִדּוּשִׁין אֲבָל יֶשׁ לָהּ עַל אֲחֵרִים קִדּוּשִׁין, הַוָּלָד מַמְזֵר. וְאֵיזֶה, זֶה הַבָּא עַל אַחַת מִכָּל הָעֲרָיוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה. וְכָל מִי שֶׁאֵין לָהּ לֹא עָלָיו וְלֹא עַל אֲחֵרִים קִדּוּשִׁין, הַוָּלָד כְּמוֹתָהּ. וְאֵיזֶה, זֶה וְלַד שִׁפְחָה וְנָכְרִית:

יג רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר, יְכוֹלִין מַמְזֵרִים לְטַהֵר. כֵּיצַד. מַמְזֵר שֶׁנָּשָׂא שִׁפְחָה, הַוָּלָד עֶבֶד. שִׁחְרְרוֹ, נִמְצָא הַבֵּן בֶּן חוֹרִין. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, הֲרֵי זֶה עֶבֶד מַמְזֵר:

פרק ד

א עֲשָׂרָה יוּחְסִין עָלוּ מִבָּבֶל, כַּהֲנֵי, לְוִיֵּי, יִשְׂרְאֵלֵי, חֲלָלֵי, גֵּרֵי, וַחֲרוּרֵי, מַמְזֵרֵי, נְתִינֵי, שְׁתוּקֵי, וַאֲסוּפֵי. כַּהֲנֵי, לְוִיֵּי וְיִשְׂרְאֵלֵי, מֻתָּרִים לָבֹא זֶה בָזֶה. לְוִיֵּי, יִשְׂרְאֵלֵי, חֲלָלֵי, גֵּרֵי וַחֲרוּרֵי, מֻתָּרִים לָבֹא זֶה בָזֶה. גֵּרֵי וַחֲרוּרֵי, מַמְזֵרֵי וּנְתִינֵי שְׁתוּקֵי וַאֲסוּפֵי, כֻּלָּם מֻתָּרִין לָבֹא זֶה בָזֶה:

ב וְאֵלּוּ הֵם שְׁתוּקֵי, כֹּל שֶׁהוּא מַכִּיר אֶת אִמּוֹ וְאֵינוֹ מַכִּיר אֶת אָבִיו. אֲסוּפֵי, כֹּל שֶׁנֶּאֱסַף מִן הַשּׁוּק וְאֵינוֹ מַכִּיר לֹא אָבִיו וְלֹא אִמּוֹ. אַבָּא שָׁאוּל הָיָה קוֹרֵא לִשְׁתוּקֵי, בְּדוּקֵי:

ג כָּל הָאֲסוּרִים לָבֹא בַקָּהָל, מֻתָּרִים לָבֹא זֶה בָזֶה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹסֵר. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, וַדָּאן בְּוַדָּאן, מֻתָּר. וַדָּאן בְּסָפֵק, (וְסָפֵק בְּוַדָּאן), וְסָפֵק בְּסָפֵק, אָסוּר. וְאֵלּוּ הֵן הַסָּפֵקוֹת, שְׁתוּקִי, אֲסוּפִי וְכוּתִי:

ד הַנּוֹשֵׂא אִשָּׁה כֹּהֶנֶת צָרִיךְ לִבְדֹּק אַחֲרֶיהָ אַרְבַּע אִמָּהוֹת שֶׁהֵן שְׁמֹנָה, אִמָּהּ וְאִם אִמָּהּ, וְאִם אֲבִי אִמָּהּ וְאִמָּהּ, וְאִם אֲבִי אָבִיהָ וְאִמָּהּ. לְוִיָּה וְיִשְׂרְאֵלִית, מוֹסִיפִין עֲלֵיהֶן עוֹד אֶחָת:

ה אֵין בּוֹדְקִין לֹא מִן הַמִּזְבֵּחַ וּלְמַעְלָה, וְלֹא מִן הַדּוּכָן וּלְמַעְלָה, וְלֹא מִן סַנְהֶדְרִין וּלְמַעְלָה. וְכֹל שֶׁהֶחְזִקוּ אֲבוֹתָיו מְשׁוֹטְרֵי הָרַבִּים וְגַבָּאֵי צְדָקָה, מַשִּׂיאִין לַכְּהֻנָּה וְאֵין צָרִיךְ לִבְדֹּק אַחֲרֶיהֶן. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר, אַף מִי שֶׁהָיָה חָתוּם עֵד בָּעַרְכֵי הַיְשָׁנָה שֶׁל צִפּוֹרִי. רַבִּי חֲנִינָא בֶּן אַנְטִיגְנוֹס אוֹמֵר, אַף מִי שֶׁהָיָה מֻכְתָּב בְּאִסְטְרַטְיָא שֶׁל מֶלֶךְ:

ו בַּת חָלָל זָכָר, פְּסוּלָה מִן הַכְּהֻנָּה לְעוֹלָם. יִשְׂרְאֵל שֶׁנָּשָׂא חֲלָלָה, בִּתּוֹ כְּשֵׁרָה לַכְּהֻנָּה. חָלָל שֶׁנָּשָׂא בַת יִשְׂרְאֵל, בִּתּוֹ פְּסוּלָה לַכְּהֻנָּה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, בַּת גֵּר זָכָר כְּבַת חָלָל זָכָר:

ז רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר, יִשְׂרְאֵל שֶׁנָּשָׂא גִּיּוֹרֶת, בִּתּוֹ כְּשֵׁרָה לַכְּהֻנָּה. וְגֵר שֶׁנָּשָׂא בַת יִשְׂרְאֵל, בִּתּוֹ כְּשֵׁרָה לַכְּהֻנָּה. אֲבָל גֵּר שֶׁנָּשָׂא גִּיּוֹרֶת, בִּתּוֹ פְּסוּלָה לַכְּהֻנָּה. אֶחָד גֵּר וְאֶחָד עֲבָדִים מְשֻׁחְרָרִים, אֲפִלּוּ עַד עֲשָׂרָה דוֹרוֹת, עַד שֶׁתְּהֵא אִמּוֹ מִיִּשְׂרְאֵל. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר, אַף גֵּר שֶׁנָּשָׂא גִּיּוֹרֶת, בִּתּוֹ כְּשֵׁרָה לַכְּהֻנָּה:

ח הָאוֹמֵר, בְּנִי זֶה מַמְזֵר, אֵינוֹ נֶאֱמָן. וַאֲפִלּוּ שְׁנֵיהֶם אוֹמְרִים עַל הָעֲבָר שֶׁבְּמֵעֶיהָ מַמְזֵר הוּא, אֵינָם נֶאֱמָנִים. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, נֶאֱמָנִים:

ט מִי שֶׁנָּתַן רְשׁוּת לִשְׁלוּחוֹ לְקַדֵּשׁ אֶת בִּתּוֹ וְהָלַךְ הוּא וְקִדְּשָׁהּ, אִם שָׁלוֹ קָדְמוּ, קִדּוּשָׁיו קִדּוּשִׁין. וְאִם שֶׁל שְׁלוּחוֹ קָדְמוּ, קִדּוּשָׁיו קִדּוּשִׁין. וְאִם אֵינוֹ יָדוּעַ, שְׁנֵיהֶם נוֹתְנִים גֵּט. וְאִם רָצוּ, אֶחָד נוֹתֵן גֵּט וְאֶחָד כּוֹנֵס. וְכֵן הָאִשָּׁה שֶׁנָּתְנָה רְשׁוּת לִשְׁלוּחָהּ לְקַדְּשָׁהּ, וְהָלְכָה וְקִדְּשָׁהּ, אִם שָׁלָהּ קָדְמוּ, קִדּוּשֶׁיהָ קִדּוּשִׁין. וְאִם שֶׁל שְׁלוּחָהּ קָדְמוּ, קִדּוּשָׁיו קִדּוּשִׁין. וְאִם אֵינוֹ יָדוּעַ, שְׁנֵיהֶם נוֹתְנִין לָהּ גֵּט. וְאִם רָצוּ, אֶחָד נוֹתֵן לָהּ גֵּט וְאֶחָד כּוֹנֵס:

י מִי שֶׁיָּצָא הוּא וְאִשְׁתּוֹ לִמְדִינַת הַיָּם וּבָא הוּא וְאִשְׁתּוֹ וּבָנָיו וְאָמַר, אִשָּׁה שֶׁיָּצְאת עִמִּי לִמְדִינַת הַיָּם הֲרֵי הִיא זוֹ וְאֵלּוּ בָנֶיהָ, אֵין צָרִיךְ לְהָבִיא רְאָיָה, לֹא עַל הָאִשָּׁה וְלֹא עַל הַבָּנִים. מֵתָה וְאֵלּוּ בָנֶיהָ, מֵבִיא רְאָיָה עַל הַבָּנִים וְאֵינוֹ מֵבִיא רְאָיָה עַל הָאִשָּׁה:

יא אִשָּׁה נָשָׂאתִי בִּמְדִינַת הַיָּם, הֲרֵי הִיא זוֹ וְאֵלּוּ בָנֶיהָ, מֵבִיא רְאָיָה עַל הָאִשָּׁה וְאֵין צָרִיךְ לְהָבִיא רְאָיָה עַל הַבָּנִים. מֵתָה, וְאֵלּוּ בָנֶיהָ, צָרִיךְ לְהָבִיא רְאָיָה עַל הָאִשָּׁה וְעַל הַבָּנִים:

יב לֹא יִתְיַחֵד אָדָם עִם שְׁתֵּי נָשִׁים, אֲבָל אִשָּׁה אַחַת מִתְיַחֶדֶת עִם שְׁנֵי אֲנָשִׁים. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר, אַף אִישׁ אֶחָד מִתְיַחֵד עִם שְׁתֵּי נָשִׁים בִּזְמַן שֶׁאִשְׁתּוֹ עִמּוֹ וְיָשֵׁן עִמָּהֶם בְּפֻנְדְּקִי, מִפְּנֵי שֶׁאִשְׁתּוֹ מְשַׁמַּרְתּוֹ. מִתְיַחֵד אָדָם עִם אִמּוֹ וְעִם בִּתּוֹ, וְיָשֵׁן עִמָּהֶם בְּקֵרוֹב בָּשָׂר. וְאִם הִגְדִּילוּ, זוֹ יְשֵׁנָה בִּכְסוּתָהּ וְזֶה יָשֵׁן בִּכְסוּתוֹ:

יג לֹא יִלְמַד אָדָם רָוִק סוֹפְרִים, וְלֹא תִלְמַד אִשָּׁה סוֹפְרִים. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, אַף מִי שֶׁאֵין לוֹ אִשָּׁה, לֹא יִלְמַד סוֹפְרִים:

יד רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, לֹא יִרְעֶה רָוִק בְּהֵמָה, וְלֹא יִישְׁנוּ שְׁנֵי רָוִקִים בְּטַלִּית אֶחָת. וַחֲכָמִים מַתִּירִין. כָּל שֶׁעִסְקוֹ עִם הַנָּשִׁים, לֹא יִתְיַחֵד עִם הַנָּשִׁים. וְלֹא יְלַמֵּד אָדָם אֶת בְּנוֹ אֻמָּנוּת בֵּין הַנָּשִׁים. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר, לְעוֹלָם יְלַמֵּד אָדָם אֶת בְּנוֹ אֻמָּנוּת נְקִיָּה וְקַלָּה, וְיִתְפַּלֵּל לְמִי שֶׁהָעשֶׁר וְהַנְּכָסִים שֶׁלּוֹ, שֶׁאֵין אֻמָּנוּת שֶׁאֵין בָּהּ עֲנִיּוּת וַעֲשִׁירוּת, שֶׁלֹּא עֲנִיּוּת מִן הָאֻמָּנוּת וְלֹא עֲשִׁירוּת מִן הָאֻמָּנוּת, אֶלָּא הַכֹּל לְפִי זְכוּתוֹ. רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר, רְאֵיתָ מְיֻמָּךְ חַיָּה וָעוֹף שֶׁיֵּשׁ לָהֶם אֻמָּנוּת, וְהֵן מִתְפַּרְנְסִין שֶׁלֹּא בְצַעַר. וַהֲלֹא לֹא נִבְרְאוּ אֶלָּא לְשַׁמְּשֵׁנִי, וַאֲנִי נִבְרֵאתִי לְשַׁמֵּשׁ אֶת קוֹנִי, אֵינוֹ דִין שֶׁאֶתְפַּרְנֵס שֶׁלֹּא בְצַעַר. אֶלָּא שֶׁהֵרַעוֹתִי מַעֲשַׂי וְקִפַּחְתִּי אֶת פַּרְנָסָתִי. אַבָּא גֻּרְיָן אִישׁ צָרְיָן אוֹמֵר מִשּׁוּם אַבָּא גֻּרְיָא, לֹא יְלַמֵּד אָדָם אֶת בְּנוֹ, חַמָּר, גַּמָּל, סַפָּר, סַפָּן, רוֹעֶה, וְחַנְוָנִי, שֶׁאֻמָּנוּתָן אֻמָּנוּת לִסְטִים. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מִשְׁמוֹ, הַחַמָּרִין, רֻבָּן רְשָׁעִים, וְהַגַּמָּלִין, רֻבָּן כְּשֵׁרִים. הַסַּפָּנִין, רֻבָּן חֲסִידִים. טוֹב שֶׁבְּרוֹפְאִים, לְגֵיהִנֹּם. וְהַכָּשֵׁר שֶׁבַּטַּבָּחִים, שֻׁתָּפוֹ שֶׁל עֲמָלֵק. רַבִּי נְהוֹרַאי אוֹמֵר, מַנִּיחַ אֲנִי כָּל אֻמָּנוּת שֶׁבָּעוֹלָם וְאֵינִי מְלַמֵּד אֶת בְּנִי אֶלָּא תוֹרָה, שֶׁאָדָם אוֹכֵל מִשְׂכָּרָהּ בָּעוֹלָם הַזֶּה וְקֶרֶן קַיֶּמֶת לָעוֹלָם הַבָּא. וּשְׁאָר כָּל אֻמָּנוּת אֵינָן כֵּן. כְּשֶׁאָדָם בָּא לִידֵי חֹלִי אוֹ לִידֵי זִקְנָה אוֹ לִידֵי יִסּוּרִין וְאֵינוֹ יָכוֹל לַעֲסֹק בְּמְלַאכְתּוֹ, הֲרֵי הוּא מֵת בְּרָעָב. אֲבָל הַתּוֹרָה אֵינָהּ כֵּן, אֶלָּא מְשַׁמַּרְתּוֹ מִכָּל רָע בְּנְעוּרוֹתָיו וְנוֹתֶנֶת לוֹ אַחֲרִית וְתִקְוָה בְּזִקְנוּתוֹ. בְּנַעֲרוּתוֹ, מַה הוּא אוֹמֵר, (ישעיה מ) וְקֹוֵי ה׳ יַחֲלִיפוּ כֹחַ. בְּזִקְנוּתוֹ, מַהוּ אוֹמֵר, (תהלים צב) עוֹד יְנוּבוּן בְּשֵׂיבָה. וְכֵן הוּא אוֹמֵר בְּאַבְרָהָם אָבִינוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם, (בראשית כד) וְאַבְרָהָם זָקֵן, וה׳ בֵּרַךְ אֶת אַבְרָהָם בַּכֹּל. מָצִינוּ שֶׁעָשָׂה אַבְרָהָם אָבִינוּ אֶת כָּל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ עַד שֶׁלֹּא נִתְּנָה, שֶׁנֶּאֱמַר, (שם כו) עֵקֶב אֲשֶׁר שָׁמַע אַבְרָהָם בְּקֹלִי וַיִּשְׁמֹר מִשְׁמַרְתִּי מִצְוֹתַי חֻקּוֹתַי וְתוֹרֹתָי: